

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda
koda@koda.ee

Teie 20.09.2024 nr 4/148
Meie 30.10.2024 nr 1.4-1/4189-2

**Kaubandus-Tööstuskoja ja
Raamatupidajate Kogu ettepanek
tõsta raamatupidamise
aastaruande kohustusliku auditi
ja ülevaatuse piirmäärasid**

Austatud härra Mait Palts

Esitasite Kaubandus-Tööstuskoja ning Eesti Raamatupidajate Kogu nimel 20.09.2024 Rahandusministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ning Justiitsministeeriumile pöördumise, milles teete ettepaneku tõsta audiitorkohustuse ja ülevaatuse piirmäärasid vähemalt 50%.

Rahandusministeerium analüüsis piirmäärade tõusu põhjalikult, kaasates aruteludesse ka huvigrupid, mille tulemusel hindas mõistlikuks tõusuks 25%. Seaduses sätestatud auditi ja ülevaatuse piirmäärad lähtuvad Euroopa Liidu raamatupidamisdirektiivi kriteeriumitel põhinevatest statistilistest meetoditest ja rahvusvaheliselt järgitud printsiibist, et auditikohustuslasi oleks kõigist ettevõtjatest 4-5%.

Sõltumatu audiitorkontroll omab omaniku huvidest oluliselt laiemat väärtust, tagades ettevõtluskeskkonna läbipaistvuse, usaldusväärsuse ja seega rahvusvahelise konkurentsivõime. Majandusaasta aruande auditeerimise eesmärk on tagada sõltumatu hinnang, et ettevõtja majandusarvestuse pidamine on korrektne, usaldusväärne ja läbipaistev ning ei esine ettevõtte vara kuritarvitamist.

Piirmäärade tõstmine üle 25% tekitab meie hinnangul olukorra, kus nii Eesti majandusele kui riigieelarvele tuntava mõjuga ettevõtted vabanevad auditeerimiskohustusest. See võib aga seada kahtluse alla kogu Eesti ettevõtluskeskkonna läbipaistvuse ja usaldusväärsuse.

Ettevõtete varade ja müügikäibe kogukasv on viimasel viiel aastal olnud 25% piires, mitte 50%, ehk Teie poolt viidatud 50%-line tarbijahinnaindeksi kasv ei ole jõudnud ettevõtete bilanssidesse. Samuti on auditeeritud majandusaasta aruannete arv ja osakaal aastate jooksul langenud. Oluliselt rohkem on neid ettevõtteid, kes langeb audiitorkontrolli kohustusest välja võrreldes nendega, kel tekib audiitorkontrolli kohustus esmakordselt. Näiteks 2023. aastal toimus esmakordne audiitorkontroll 410 ettevõttes, samas audiitorkontrolli kohustus langes ära oluliselt suuremal hulgal, 1627 ettevõttel.

Piirmäärade 25% tõstmise tulemusena väheneb audiitorkontrolli kohustusega juriidiliste isikute arv ca 8% ehk umbes 1000 ettevõtte võrra, langedes 7000-ni, mis kindlasti lihtsustab audiitori leidmist.

Veel viis aastat tagasi esitas auditeeritud majandusaasta aruande umbes 6% ettevõtetest, praegusel hetkel aga 3,8% ning piirmäärade 25% tõstmise tulemusena langeb see 3,2%-le. Auditeeritavate arv on olnud pikaaegselt langustrendis: kui 2010. aastal tehti aastas üle 10 000 auditi ja 2018. aastal ca 8500 auditit, siis 2022. aastaks langes auditite arv alla 8000.

Juhime Teie tähelepanu ka asjaolule, et majandusaasta aruannete esitamine on Eestis olnud probleemne juba aastaid. Tähtajaks on aruandeid esitanud vaid pisut rohkem kui pooled üle 300 tuhandest äriühingust ning see pole olnud seotud audiitorkontrolli kohustuse, vaid kehvade esitamise distsipliiniga. Majandusaasta aruannete esitamise distsipliin on hakanud paranema tänu äriregistri jõulisemale tegutsemisele. Sarnaselt majandusaasta aruande esitamisele, on tihti jäetud tähelepanuta ka audiitorkontrolli kohustuse tekkimine. Sageli avastatakse see alles pärast majandusaasta lõppu või aruande esitamisel äriregistrile. Kevad on audiitoritele kõige kiirem aeg, mistõttu on viimasel hetkel raske audiitorit leida. Enamuses on siiski ettevõtjad, kes on audiitorkontrolli kohustusest teadlikud, on tavaliselt audiitori õigeaegselt leidnud ja suudavad auditeeritud aruande tähtajaks esitada.

Vastab tõele, et viimati tõsteti piirmäärasid 2016. aastal, mistõttu on oluline, et piirmäärade muutmisevajadust hakatakse hindama regulaarselt, iga 2 aasta tagant ja selline säte sisaldub ka Riigikogu menetluses olevas seaduseelnõus 516SE.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Jürgen Ligi
rahandusminister

Lisaadressaadid:
Eesti Raamatupidajate Kogu
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
Justiitsministeerium

Rainer Osanik 5398 2054
Rainer.Osanik@fin.ee